

Ústava království [republiky Y]

I. hlava

Království X [republika Y]

Čl. 1

- 1) Království X [republika Y] je státem založeným na demokratických a parlamentárních základech, jenž má ve svých hranicích lidem sloužit k tomu, aby žili pospolu ve svobodě, míru a blahobytu.
- 2) Zdrojem státní moci je král [prezident] a lid. Moc je vykonávána oběma v souladu s ustanoveními této ústavy.

Čl. 2

- 1) Úkolem státu je zastupovat zájmy lidu a státu proti jiným státům, státním svazům a podobným organizacím.
- 2) Úkolem státu je vydávat zákony a vyhlášky, aby lidé mohli žít ve svobodě, míru a blahobytu. K tomu patří především zákony upravující oblasti vzdělávání, sociálních věcí, zdravotnictví, dopravy, ochrany životního prostředí a také autonomie a úkoly obcí.
- 3) Je úkolem státu starat se o dodržování ústavy, zákonů a vyhlášek. K těmto účelům stát provozuje soudnictví, vyšetřovací úřady a policii.
- 4) Nepatří k úkolům státu vlastnit a provozovat zařízení v oblastech vzdělávání, sociálních věcí, zdravotnictví, dopravy nebo v jiných oblastech. Tato úloha je postoupena obcím, svazům obcí, soukromému sektoru nebo soukromým organizacím.

Čl. 3

- 1) K financování státu slouží příjmy z nepřímých daní, jako jsou daň z přidané hodnoty, případné celní příjmy nebo poplatky. Daňová suverenita přímých daní soukromých i právnických osob přísluší obcím, přičemž státu náleží kompetence stanovit základní pravidla ohledně daňové suverenity přímých daní, aby bylo zabráněno zneužití nebo konfliktu mezi obcemi.
- 2) Stát by měl šetrně hospodařit a ze svých příjmů dosahovat pravidelných ročních přebytků, které vyplatí obcím podle počtu obyvatel. Část přebytků může stát vyplatit v rámci zákonné úpravy ve formě poukázek na vzdělání ve prospěch školou povinných dětí.
- 3) Státu je zakázáno ručit a přijímat úvěry, kromě výjimečných situací, které upravuje zákon. Tyto zákony podléhají referendu v souladu s čl 31. Úvěry z přebytků státu a ručení je nutné splatit nejpozději po deseti letech.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

Čl. 4

- 1) Změny hranic království [republiky] vyplývají ze zákona. Jednotlivým obcím náleží právo na vystoupení ze státu. O zahájení procesu vystoupení rozhoduje většina v obcích usazených státních příslušníků s právem hlasu. Úprava vystoupení se řídí zákonem nebo v každém konkrétním případě státní smlouvou. V případě úpravy státní smlouvou je po ukončení smluvního jednání v obcích nutné uspořádat druhé referendum.
- 2) Změny hranic mezi obcemi, vytváření nových a spojování stávajících obcí vyžadují nadto rozhodnutí většinou hlasů zde usazených příslušníků státu s právem hlasu.

II. hlava

O králi [o prezidentovi]

Čl. 5

V královském rodu dědičné následnictví trůnu, plnoletost krále a korunního prince jakož i případné poručnictví upravuje královská rodina formou rodového zákona.

[Prezident je volen v tajné přímé volbě státními občany s právem hlasu na funkční období čtyř let. Je možné znovuzvolení. Volba prezidenta je stanovena na dobu šesti týdnů před vypršením čtyřletého funkčního období, respektive na dobu šest týdnů poté, co prezident předčasně rezignoval na svůj úřad. Pokud prezident v případě smrti, odstoupení nebo řízení o odvolání z funkce (čl. 12) předčasně opustí svůj úřad, přebírá až do volby nového prezidenta funkci státního prezidenta předseda parlamentu.

Pokud proti sobě v prezidentských volbách stanou více než dva kandidáti, disponuje občan státu oprávněný hlasovat v prvním kole volby dvěma hlasy. Hlasy udělí těm dvěma kandidátům, o kterých si přeje, aby se dostali do druhého kola hlasování. Ti dva kandidáti, kteří obdrží největší množství prvních a druhých hlasů se dostávají do druhého hlasování. V druhém hlasování, které se uskuteční čtrnáct dní po prvním, disponuje občan státu jedním hlasem. Zvolen je ten kandidát, který obdrží absolutní většinu hlasů.]

Čl. 6

- 1) Král [prezident] je hlavou státu a vykonává své právo na státní moc v souladu s ustanoveními této ústavy a ostatních zákonů.
- 2) Osoba krále [prezidenta] nepodléhá soudu a není právně odpovědná. Totéž platí pro toho člena královského rodu [pro předsedu parlamentu], který v souladu s čl. 11 za krále [prezidenta] vykonává funkci hlavy státu.

Čl. 7

- 1) Král [prezident] zastupuje, bez újmy žádoucí spolupráci zodpovědné vlády, stát ve veškerém

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

styku s cizími státy.

- 1) Státní smlouvy, kterými je postoupeno státní území, prodán státní majetek, nakládající s právy státní svrchovanosti nebo státním regálem zatěžující království [republiku] nebo jeho [její] příslušníky novým břemenem či závazkem, které by zkracovaly občany státu v jejich právech, vyžadují k nabytí platnosti souhlas parlamentu.

Čl. 8

- 1) Každý zákon týkající se rozpočtu, úvěrů, daní a státních poplatků (čl. 3) vyžaduje pro nabytí platnosti schválení králem [prezidentem].
- 2) V naléhavých případech bude král [prezident] nouzovými nařízeními rozhodovat o nutných opatřeních pro bezpečnost a blaho státu. Nouzová nařízení nesmí rušit ústavu jako celek nebo její jednotlivá ustanovení, ale pouze omezovat platnost jednotlivých ustanovení ústavy. Nouzová nařízení nemohou omezovat ani právo každého člověka na život, zákaz mučení nebo nelidského zacházení, zákaz otroctví a nucené práce, ani pravidlo „není trestu bez zákona“. Mimoto nesmí být ustanovení tohoto článku a dále článků 5, 12 a 47 omezena rodovým zákonem. Platnost nouzových nařízení končí nejpozději po šesti měsících.
- 3) Král [prezident] jmenuje soudce za dodržování ustanovení ústavy (čl. 39).

Čl. 9

- 1) Král [prezident] disponuje právem udělit milost, zmírnit nebo změnit právoplatně udělené tresty a zastavit zahájená vyšetřování.
- 2) Ve prospěch člena vlády odsouzeného za jednání v úřadě může král [prezident] použít milost nebo zmírnění trestu pouze na návrh parlamentu.

Čl. 10

Následník trůnu [prezident] ještě před přijetím holdu [nástupem do funkce] potvrdí písemně, že bude vládnout v království [republice] v souladu s ústavou a ostatními zákony.

Čl. 11

Král může plnoletého prince a nástupce v dědické posloupnosti svého rodu z důvodů přechodných překážek nebo jako přípravu na nástupnictví pověřit jako svého zástupce vykonáváním jemu příslušejících svrchovaných práv. [Prezident může předsedu parlamentu z důvodů přechodných překážek pověřit vykonáváním jemu příslušejících svrchovaných práv.]

Čl. 12

Minimálně 5 procent občanů státu s hlasovacím právem má právo vznést proti králi důvodný návrh na vyslovení nedůvěry. Při nejbližším zasedání parlament vydá doporučení a nařídí referendum (čl. 30). Pokud bude návrh na vyslovení nedůvěry v referendu přijat, je sdělen králi, aby s ním naložil podle rodového zákona, Rozhodnutí v souladu s rodovým zákonem sdělí král zemskému sněmu ve lhůtě šesti měsíců.

[Minimálně 5 procent občanů státu s hlasovacím právem má právo vznést proti prezidentovi

[Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.](#)

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

důvodný návrh na vyslovení nedůvěry Při nejbližším zasedání parlament vydá doporučení a nařídí referendum (čl. 30). Pokud bude návrh na vyslovení nedůvěry v referendu přijat, rozhoduje ústavní soud (čl. 44) ve lhůtě šesti měsíců, zda bude prezident zbaven funkce.]

III. hlava

O všeobecných právech a povinnostech občanů státu

Čl. 13

- 1) Všichni občané státu jsou si rovni před zákonem. Veřejné úřady jsou při dodržování zákonných ustanovení všem stejně přístupné.
- 2) Muž a žena jsou si rovni.
- 3) O získání a ztrátě státního občanství rozhodují zákony.
- 4) O právech cizinců rozhodují předně státní smlouvy a v případě jejich neexistence právo druhé strany.

Čl. 14

- 1) Každý občan má při dodržování podrobnějších zákonných ustanoveních právo se usadit na kterémkoliv místě území státu a nabyt jakýkoliv majetek.
- 2) Pobyt uvnitř hranic státu zavazuje k dodržování jeho zákonů a zakládá právo na ochranu podle ústavy a ostatních zákonů.

Čl. 15

- 1) Občanská práva přísluší každému státnímu příslušníkovi podle ustanovení této ústavy.
- 2) Ve státních a obecních záležitostech přísluší politická práva všem občanům státu, kteří dosáhli 18. roku věku, mají ve státě řádné bydliště a přísluší jim plné volební a hlasovací právo.

Čl. 16

- 1) Osobní svoboda, domovní právo a právo na zachování listovního a písemného tajemství jsou zaručeny.
- 2) Kromě zákonem stanovených případů a zákonem stanoveným způsobem nesmí být nikdo zatčen nebo držen ve vazbě ani nesmí být prohledán dům, osoby, dopisy či písemnosti nebo zabaveny dopisy a písemnosti.
- 3) Nezákonně nebo prokazatelně nevinně zatčení a nevinně odsouzení mají nárok na plné, státem poskytnuté, soudně stanovené odškodnění. Zda a do jaké míry může stát požadovat náhradu od třetí strany, je stanoveno zákonem.

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

Čl. 17

- 1) Nikdo se nesmí vyhýbat řádnému trestu, nesmí být zavedeny výjimečné soudy.
- 2) Pohrůžka trestem a udělení trestu může proběhnout pouze v souladu se zákony.
- 3) Ve všech trestních záležitostech je obviněnému zaručeno právo na obhajobu.

Čl. 18

- 1) Nedotknutelnost soukromého vlastnictví je zaručena.
- 2) Kde si to žádá obecný prospěch, může být nařízeno odstoupení nebo zatížení jakéhokoliv majetku za přiměřenou, ve sporných případech soudem stanovenou náhradu škody.
- 3) Postup vyvlastnění je stanoven zákonem.

Čl. 19

Obchod a živnost nejsou v mezích zákona omezeny; přípustnost výlučných obchodních a živnostenských privilegií na určitou dobu je upravena zákonem.

Čl. 20

Svoboda náboženského vyznání a svoboda svědomí je zaručena každému jednotlivci, Příslušníkům každé konfese je zaručeno svobodně projevovat své vyznání a konat mše v mezích mravní slušnosti a veřejného pořádku.

Čl. 21

- 1) Každý má právo slovem, písmem, tiskem nebo grafickým znázorněním v mezích zákona a mravní slušnosti vyslovit svobodně svůj názor a své myšlenky.
- 2) Právo svobodně a v mezích zákona zakládat spolky a shromažďovací právo jsou zaručeny.

IV. hlava

O parlamentu

Čl. 22

Parlament zastupuje lid ve všech případech, ve kterých lid v souladu s touto ústavou nerozhoduje. Přitom parlament disponuje následujícími právy:

- 1) Spoluúčast na zákonodárství a na uzavírání státních smluv.
- 2) Právo, navrhopvat králi [prezidentovi] členy vlády a zbavit je důvěry.
- 3) Spoluúčast na jmenování soudců.
- 4) Schvalování státního rozpočtu, případných úvěrů (čl. 3), rovněž daní a poplatků (čl. 3).
- 5) Právo na kontrolu celé státní správy. Kontrolní právo parlamentu se nevztahuje na rozsudky soudů ani na činnosti vyhrazené králi [prezidentovi].

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

Čl. 23

- 1) Parlament tvoří dvacet pět poslanců, kteří jsou voleni lidem ve všeobecných, rovných, tajných a přímých volbách. Mandáty jsou přiděleny těm volebním uskupením, která dosáhnou minimálně 4 procent všech ve státě odevzdaných hlasů.
- 2) Každé volební uskupení má právo za každého svého poslance nominovat náhradního poslance, který bude poslance zastupovat, pokud se tento nebude moci zúčastnit zasedání parlamentu. Poslanec musí tuto skutečnost včas sdělit předsedovi parlamentu.
- 3) Členové vlády a soudů nemohou být současně členy parlamentu.
- 4) Bližší podrobnosti o provedení voleb určí zvláštní zákon.

Čl. 24

Nejpozději čtyři týdny po parlamentních volbách je králem [prezidentem] svoláno a zahájeno ustavující zasedání parlamentu. Na tomto zasedání zvolí parlament svého předsedu a jeho zástupce. Další zasedání parlamentu jsou svolávána předsedou parlamentu, respektive jeho zástupcem. Vedle krále [prezidenta], předsedy parlamentu, respektive jeho zástupce, disponuje právem svolat parlament minimálně dalších osm poslanců.

Čl. 25

Parlamentní mandát trvá čtyři roky. Králi [prezidentovi], respektive lidu, přísluší právo rozpustit parlament a zahájit nové volby. Tyto se musí konat nejpozději dva měsíce po rozpuštění parlamentu. Pět procentům občanů státu s hlasovacím právem přísluší právo požadovat referendum o rozpuštění parlamentu.

Čl. 26

- 1) Žádný poslanec nesmí být v průběhu zasedání parlamentu zatčen, vyjma případ přistižení při činu.
- 2) V posledně jmenovaném případě je nutné bezodkladně sdělit důvod zatčení parlamentu, který rozhodne o pokračování vazby. Na jeho žádost jsou mu okamžitě poskytnuta akta týkající se případu.
- 3) Pokud zadržení poslance proběhne v době, kdy parlament nezasedá, je nezbytné to bezodkladně sdělit s udáním důvodu předsedovi parlamentu.

Čl. 27

- 1) Všichni členové parlamentu skládají při jeho zahájení (čl. 24) do rukou krále [prezidenta] následující přísahu:
„Přisahám, že budu dodržovat ústavu a platné zákony a v parlamentu budu podporovat blaho státu bez vedlejších úmyslů podle nejlepšího vědomí a svědomí.“
- 2) Členové parlamentu hlasují pouze podle své přísahy a přesvědčení. Za své hlasování, za vyjádření učiněné během zasedání parlamentu nebo jeho komisí jsou zodpovědní pouze parlamentu a nemohou být za ně nikdy soudně stíháni. Uspořádání disciplinární moci je vyhrazeno vydanému jednacímu řádu.

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

- 3) Parlament stanoví v souladu s nařízeními této ústavy jednacím řád. Ten upravuje mimo jiné vytváření různých parlamentních komisí, volby a hlasování v parlamentu, jakož i odškodňování poslanců.

Čl. 28

Parlament ověřuje platnost volby svých členů a volby jako takové na základě volebních protokolů a na základě případných rozhodnutí ústavního soudu. O volebních stížnostech rozhoduje ústavní soud.

Čl. 29

- 1) Právo na iniciativu k podání návrhu zákona přísluší:
 - a) králi [prezidentovi];
 - b) parlamentu;
 - c) vládě;
 - d) státním občanům s hlasovacím právem, pokud tuto iniciativu předloží alespoň 5 procent z nich.
- 2) Pokud iniciativa předpokládá jednorázové nebo dlouhodobější finanční zatížení státu, je projednána v parlamentu pouze v případě, že je spojena s návrhem na financování této zátěže.
- 3) Iniciativy v souladu s ustanoveními této ústavy by měly být projednány při nejbližším zasedání parlamentu, nejpozději však do šesti týdnů.

Čl. 30

- 1) Parlamentem schválené zákony, státní smlouvy (čl. 7), úvěry, daně a poplatky (čl. 3) podléhají referendu, pokud se v tom smyslu usnese parlament nebo pokud to během šesti týdnů po úředním oznámení usnesení parlamentu bude požadovat přinejmenším 5 procent voličů oprávněných hlasovat.
- 2) Referendu podléhající usnesení parlamentu jsou ke schválení králi [prezidentovi] předkládána až po vykonání referenda, respektive po uplynutí šestitýdenní lhůty určené pro zjednání žádosti o referendum.
- 3) Pokud parlament odmítne návrh zákona podaný formou lidové iniciativy (čl. 29, odst. 1), musí o tomto návrhu do šesti týdnů rozhodnout referendum. Parlament má nárok na předložení protinávrhu. Referendum nahrazuje potřebné usnesení parlamentu. Absolutní většina ze všech ve státě odevzdaných hlasů rozhoduje o přijetí nebo odmítnutí zákonného usnesení.
- 4) Podrobnější ustanovení o lidové iniciativě a referendu řeší zákon.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

Čl. 31

- 1) V souvislosti se státní správou musí být vládou k ověření a schválení parlamentu předán rozpočet pro následující správní rok o všech výdajích a příjmech, s čímž je spojen návrh na výši vybíraných poplatků.
- 2) Za každý uplynulý správní rok musí vláda v první polovině následujícího roku parlamentu podat přesný výkaz o povolených a vybraných příjmech použitých ve shodě s rozpočtovými pravidly, s výhradou za případné oprávněné překročení a s odpovědností vlády v případě neoprávněných překročení.
- 3) Se stejnou výhradou je vláda oprávněna učinit v rozpočtu neplánované, naléhavé výdaje.
- 4) Případné úspory v jednotlivých položkách státního rozpočtu nesmí být použity ke krytí více nákladů v jiných položkách.

Čl. 32

- 1) Pokud není zákonem stanoveno jinak, vstoupí zákon v platnost po uplynutí osmi dní po zveřejnění ve státní sbírce zákonů.
- 2) Způsob a rozsah zveřejňování zákonů, finančních ustanovení, státních smluv, nařízení, směrnic mezinárodních organizací a právních předpisů uplatněných na základě státních smluv upravuje zákon. V království [republice] na základě státních smluv uplatněné právní předpisy mohou být zveřejněny ve zjednodušené formě, zejména formou dokumentu s odkazy na zahraniční právní sbírky.

V. hlava

O vládě

Čl. 33

- 1) Veškerou státní správu, s výhradou následujících ustanovení tohoto článku, zajišťuje vláda zodpovídající se králi [prezidentovi] a parlamentu v souladu s ustanoveními této ústavy a ostatních zákonů.
- 2) Zákonem nebo silou zákonného zplnomocnění mohou být určité úkoly, s výhradou zahájení soudního řízení s vládou, převedeny k samostatnému vyřízení na jednotlivé úřední osoby, úřady nebo zvláštní komise.

Čl. 34

- 1) Vláda je složena z předsedy vlády a čtyř ministrů.
- 2) Předseda vlády a ministři jsou jmenováni králem [prezidentem] ve shodě s parlamentem a na jeho návrh. Stejným způsobem je jmenován zástupce předsedy vlády a každého ministra, který v případě znemožnění účasti na zasedání vlády příslušného ministra zastupuje.

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

- 3) Předseda vlády a ostatní členové vlády skládají do rukou krále [prezidenta] následující slib:
„Přisahám, že budu dodržovat ústavu a platné zákony a budu podporovat blaho státu bez vedlejších úmyslů podle nejlepšího vědomí a svědomí.“
- 4) Funkční období vlády trvá čtyři roky, pokud není uplatněn čl. 37.

Čl. 35

- 1) Vládě přísluší prosazování všech zákonů a právně přípustných pověření krále [prezidenta] nebo parlamentu.
- 2) Vláda vydává ustanovení potřebná k prosazování zákonů a přímo uplatnitelných státních smluv, která mohou být vydána pouze v rámci zákonů a přímo uplatnitelných státních smluv.
- 3) K prosazení jiných státně smluvních závazků může vláda vydat potřebná nařízení, pokud k tomu nejsou nutné další zákony.
- 4) Veškerá státní správa se musí pohybovat v mezích ústavy, zákonů a státně smluvních ustanovení, a to i v těch záležitostech, ve kterých zákon přiznává správě nezávislý úsudek.

Čl. 36

Do pole působností vlády spadají především

- a) dohled nad státní správou;
- b) jmenování a propouštění státních úředníků, pokud nejde o soudce a úředníky parlamentu;
- c) sestavování ročního rozpočtu a zprávy o činnosti za uplynulý rok králi [prezidentovi] a parlamentu;
- d) sestavení jednacího řádu, který musí být zveřejněn.

Čl. 37

- 1) Pokud vláda ztratí důvěru krále [prezidenta] nebo parlamentu, zaniká i její oprávnění k vykonávání úřadu. Pro dobu až do nástupu nové vlády král [prezident] ustanoví přechodnou vládu, která v mezidobí zajišťuje veškerou státní správu. Král [prezident] může do přechodné vlády povolat i členy staré vlády. Před uplynutím čtyř měsíců se musí přechodná vláda v parlamentu podrobit hlasování o důvěře, pokud do té doby králem [prezidentem] ve shodě s parlamentem na jeho návrh není jmenována nová vláda (čl. 34).
- 2) Pokud jeden člen vlády ztratí důvěru krále [prezidenta] nebo parlamentu, rozhoduje o ztrátě oprávnění vykonávat úřad král [prezident] ve shodě s parlamentem. Až do jmenování nového člena vlády zastává jeho úřad ministrův zástupce.

VI. hlava

O soudech

A. Obecná ustanovení

Čl. 38

- 1) Veškeré soudnictví je vykonáváno jménem krále [prezidenta] a lidu soudci, kteří jsou jmenováni králem [prezidentem] (čl. 8). Rozhodnutí soudců ve formě rozsudků jsou vydávána a vyhotovována „ve jménu krále [prezidenta] a lidu“.
- 2) Soudcové vykonávají svůj soudcovský úřad v rámci zákonných hranic své činnosti a v soudním řízení jsou nezávislí. Ke svým rozhodnutím a rozsudkům musí připojit zdůvodnění. Působení nesoudních orgánů na výkon soudní pravomoci je přípustné pouze v případě, pokud to výslovně stanovuje ústava (čl. 9).
- 3) Soudci ve smyslu tohoto článku jsou soudci všech řádných soudů (čl. 40 a 41), soudci správního soudu (čl. 42) a rovněž soudci ústavního soudu (čl. 43).

Čl. 39

- 1) K výběru soudců slouží králi [prezidentovi] a parlamentu společné grémium. Tomuto grémiu předsedá král [prezident], který rozhoduje i o jeho užším složení. Může do něj povolovat stejný počet členů, kolik zástupců vyšle parlament. Parlament vysílá jednoho poslance z každého volebního uskupení. Vláda vyšle svého člena odpovědného za soudnictví. Porady grémia jsou důvěrné. Kandidáti mohou být grémiem parlamentu doporučeni pouze se souhlasem krále [prezidenta]. Pokud parlament zvolí doporučeného kandidáta, jmenuje jej král [prezident] soudcem.
- 2) Pokud parlament odmítne grémiem doporučeného kandidáta a během dalších čtyř týdnů nedojde ke shodě o osobě nového kandidáta, musí parlament navrhnout protikandidáta a nařídít referendum. V případě referenda jsou i občané s hlasovacím právem oprávněni v rámci iniciativy (čl. 29) nominovat kandidáty. Pokud se rozhoduje mezi více než dvěma kandidáty, proběhne hlasování ve dvou volebních kolech podle čl. 47. Ten kandidát, který získá absolutní většinu hlasů, je králem [prezidentem] jmenován soudcem.
- 3) Dočasně jmenovaný soudce zůstává v úřadě až do přísahy svého nástupce. Podrobnější ustanovení o postupu, stávkové povinnosti, odměnách a o poplatcích odváděných stranami upravuje zvláštní zákon.

B. Řádné soudy

Čl. 40

- 1) První instanci vykonává řádný soud a zemské soudy, druhou vrchní soudy a třetí nejvyšší soud.
- 2) Je možné zákonem pověřit obstaráváním přesně označených druhů činnosti soudnictví první instance speciálně školeně a instrukcemi vázané nižší soudní úředníky zemských soudů (justiční úředníky).

Čl. 41

Nejvyšší soud má disciplinární pravomoc nad členy řádných soudů a nad nižšími soudními úředníky.

C. Správní soud

Čl. 42

- 1) Správní soud je složen z pěti soudců a pěti náhradních soudců, kteří jsou jmenováni králem [prezidentem] (čl. 39). Většina soudců musí být občany státu.
- 2) Funkční období soudců a náhradních soudců správního soudu trvá pět let. Funkční období je nastaveno tak, aby každý rok odešel z funkce jeden soudce, respektive jeden náhradní soudce. Při prvním jmenování rozhodne los o délce funkčního období pěti soudců a pěti náhradních soudců. Pokud jeden ze soudců, respektive náhradních soudců, odejde předčasně z funkce, bude nástupce jmenován na zbývající funkční období odcházejícího soudce. Znovuzvolení je přípustné.
- 3) Pět soudců vybere ze svých řad každý rok předsedu a jeho zástupce.
- 4) Pokud je soudce zaneprázdněn, je v tomto případě zastupován náhradním soudcem. Při zastupování se případ od případu postupuje podle rotačního principu..
- 5) Pokud zákon nestanoví jinak, podléhají všechna rozhodnutí nebo nařízení vlády a místo vlády dosazených zvláštních komisí (čl. 33) právnímu prostředku stížností ke správnímu soudu.

D. Ústavní soud

Čl. 43

- 1) Ústavní soud slouží k ochraně ústavou zaručených práv, rovněž k rozhodování kompetenčních sporů mezi soudy a správními úřady.
- 2) Do jeho kompetence spadá ověřování ústavnosti zákonů a státních smluv, rovněž zákonnosti vládních nařízení; v těchto záležitostech rozhoduje jako nejvyšší instance. Funguje i jako

[Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.](#)

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

volební soud.

3) V ostatních záležitostech jsou podle smyslu uplatňována ustanovení čl. 42.

VII. hlava

O obcích a úřadech

Čl. 44

O stavu, organizací a úkolech obcí v užší a širší oblasti působností rozhodují zákony.

V zákoně o obcích musí být zachovány následující zásady:

- a) svobodná volba starosty a obecní rady občany obce;
- b) právo obce na přijetí občanů a svoboda usazování občanů státu v této obci;
- c) vybírání obecních daní (čl. 3) a správa obecního majetku;
- d) užívání policie pod dohledem vlády;

Čl. 45

- 1) Stát, obce a ostatní korporace, instituce a nadace veřejného práva ručí za škody, které protiprávně třetí straně způsobí osoby jednající jako jejich vykonavatelé při vykonávání úřední činnosti.
- 2) Jako vykonavatelé jednající osoby ručí státu, obcím a ostatním korporacím, institucím a nadacím veřejného práva, u kterých vykonávají službu, za škody bezprostředně způsobené úmyslným porušením úředních povinností nebo hrubou nedbalostí.
- 3) Bližší ustanovení, zvláště o pravomocích, stanoví zákon.

VIII. hlava

Ústavní záruka

Čl. 46

O změnu nebo obecně závazný výklad ústavy může žádat král [prezident], parlament, vláda nebo o něj lze požádat formou iniciativy (čl. 29). Vyžaduje to ze strany parlamentu jednomyslnost všech přítomných členů nebo tříčtvrtinovou většinu hlasů na dvou po sobě následujících parlamentních zasedáních, případně referendum (čl. 30) a v každém případě následný souhlas krále [prezidenta], s výjimkou řízení o zrušení monarchie [republiky] (čl. 47).

Čl. 47

- 1) Nejméně 5 procent občanů s hlasovacím právem disponuje právem podat iniciativu ke zrušení monarchie [republiky]. V případě přijetí iniciativy lidem musí parlament vypracovat

Tento text návrhu ústavy byl zveřejněn v knize "Stát ve třetím tisíciletí" z pera Jeho Jasnosti Hanse-Adama II, vládnoucího knížete z Liechtensteinu; v jazyce českém vydáno nakladatelstvím Grada Publishing, a.s., v roce 2011, přeloženo p. Jiřím Knapem. Zveřejnění na stránkách Koruny České, monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska bylo výslovně povoleno autorem. Další publikace zakázána.

Návrh ústavy pro stát ve třetím tisíciletí

novou ústavu na republikánském [monarchistickém] základě a nejdříve po roce a nejpozději po dvou letech o ní nechat rozhodnout v referendu. Král [prezident] má právo předložit v tomto referendu novou ústavu. Níže stanovený postup platí místo postupu změny ústavy podle čl. 46.

- 2) Pokud je předložen návrh, stačí pro jeho přijetí absolutní většina (čl. 30). Pokud jsou návrhy dva, má občan státu s hlasovacím právem možnost volit mezi stávající ústavou a oběma návrhy. V tomto případě disponuje občan státu s hlasovacím právem v prvním hlasování dvěma hlasy. Ty přidělí těm dvěma variantám, o kterých si přeje, aby se dostaly do druhého hlasování. V druhém hlasování, které je provedeno čtrnáct dní po prvním hlasování, má občan státu s hlasovacím právem jeden hlas. Přijata je ta ústava, která obdrží absolutní většinu (čl. 30).

IX. hlava

Závěrečná ustanovení

Čl. 48

Všechny zákony, nařízení, a statutární ustanovení, které jsou ve výslovném rozporu s ustanoveními této ústavní listiny, se tímto ruší, respektive stávají neúčinnými; ta zákonná ustanovení, která nejsou v souladu s duchem této ústavy, budou podrobena ústavní revizi.

Ve Vaduzu, 30. listopadu 2007